

Et jubilæum

Med dette hæfte går Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab ind i sin 51. årgang. Det er da på sin plads at foretage et kort tilbageblik på tidsskriftets indsats i de svundne halvtredsindstyve år. Ganske vist går skriftet under sin nuværende titel kun tilbage til 1949. Indtil da var det i 36 år udkommet under navnet Nordisk Tidsskrift for Strafferet. Men der var dog en så nær sammenhæng mellem de to faser af tidsskriftets historie, at det fandtes naturligt at give udtryk for denne sammenhæng gennem en fortløbende årgangsbetegnelse.

Det ville endda have været forsvarligt, om man havde regnet NTfK's alder helt tilbage til 1878, da det første kriminalistiske fagskrift i Danmark så lyset under navnet Tidsskrift for Fængselsvæsen (på det oprindelige titelblad), snart efter ændret til Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen og øvrige penitentiære Institutioner. En ny ændring af navnet fandt sted i 1890, nemlig til Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen og praktisk Strafferet.

Dette gamle — nu af de fleste glemte — skrift fortjener ved denne lejlighed at mindes. Det blev grundlagt, udgivet og redigeret af Fr. Stuckenberg (1832—1899), åbenbart inspireret af den internationale fængselskongres i Stockholm 1878. Ifølge Stuckenbergs forord skulle det være tidsskriftets opgave „dels at behandle de utallige, fængselsagen vedrørende spørgsmål . . . dels at give udsigter og beretninger om straffevæsenets øjeblikkelige tilstand ikke blot i norden men også uden for samme, samt at meddele, hvad der overhovedet foregår i verden af interesse og betydning for fængselsagen.“

Det var unægtelig et vidtrækkende mål, særlig når arbejdet i den grad var lagt på en enkeltmands skuldre som tilfældet var her. Stuckenberg holdt ud på posten helt frem til 1897, da han afløstes af daværende politifuldmægtig Aug. Goll og daværende fængselsinspektør St. Grundtvig. I 1909 trak Goll sig tilbage fra redaktionen. Bladet førtes nu videre af Grundtvig alene og gik hurtigt ned ad bakke, indtil det i 1912 ophørte uden synderlig beklagelse fra nogen side.

Blader man nu det gamle tidsskrift igennem, får man et stærkt indtryk af, i hvilken grad den kriminalistiske interesse i årtierne omkring århundredskiftet samlede sig om cellefængslet, som man havde knyttet så store men aldrig indfrieede forventninger til både ud fra humanitære synspunkter og ud fra troen på dets moralskabende virkning på fangerne. — I øvrigt er bladets indhold ret tilfældigt og broget, og størstedelen af det har nu kun historisk interesse. Dette gælder således en lang række artikler om behandlingen af „brødefulde og forsømte børn“, dødsstraf og udståelsen af frihedsstraf.

Det hensygnende tidsskrift afløstes i 1913 af 1. årgang af Nordisk Tidsskrift for Strafferet. En anselig gruppe af nordiske kriminalister dannede det nye tidsskrifts første redaktionskomité. Man møder her navne som Olaf Haack, Eyvind Olrik, Victor Almquist, Olaf Salomonsen, Jon Skeie og Nils Stjernberg. Programmet var at skabe et „nordisk organ for de kriminalistiske interesser i det hele“. Udgivelsen af bladet påhvilede de danske redaktionsmedlemmer (Haack og Olrik). Noget bestemt kriminalpolitisk mål blev ikke fastlagt. En lang indledende artikel af Goos — „Om Tilvæksten af Straffebud i Kommissionsudkastet til en ny almindelig borgerlig Straffelov for Danmark“ — var unægtelig ikke egnet som optakt til et intensiveret nordisk samarbejde om et kriminalistisk reformprogram. Mere fremover pegede en artikel af Torp om Den internationale Kriminalistforening (stiftet den 31. december 1888).

Af de følgende årganges indhold kan fremhæves artikler om emner som de ubestemte straffedomme, fosterfordrivelse, nødværge, kastration, de korte frihedsstraffe, ungdomskriminaliteten m. v. Et vigtigt stof er nedfældet i artikler om forarbejderne til den danske straffelov af 1930. Af væsentlig betydning er også en gennem talrige artikler markeret interesse for samarbejde mellem jura og psykiatri og for styrkelse af de nordiske landes gensidige orientering om synspunkter og reformforslag. Også en række kriminologiske erfaringer og problemstillinger holder deres indtog i tidsskriftet, f. eks. artikler om brandstiftelsesmotiver, filmens suggestive indflydelse på børn og unge, forbrydernes årsager, forbrydelse og psykoanalyse, kriminalitetsrisikoen, m. v.

Nogen fastere linie for tidsskriftets indhold lykkedes det ikke den nye redaktion at lægge. Alt for megen plads optoges af nekrologer og tilfældigt stof af mindre interesse. På bladets kreditside må dog noteres dets bestræbelser for at behandle emner af fællesnordisk betydning og for at udvide kredsen af medarbejdere ud over strafferetligt interesserede jurister, navnlig til tidens fremstående nordiske retspsykiatere. Herom kan nærmere henvises til en jubilæumsartikel af Ragnar Bergendal i årgangen af 1938 om de første 25 år af tidsskriftets historie. Hans venlige vurdering af bladets indsats i denne epoke suppleredes med et ønske om et stærkere pønologisk islæt, herunder navnlig undersøgelser af strafbehandlingens resultater.

Til trods for en række interessante bidrag i de følgende år var tidsskriftets betydning dalende. Det udkom kun i et meget begrænset oplag. Da dets mangeårige hovedredaktør, Olaf Haack, døde i 1948, var dets position som fællesnordisk tidsskrift i en alvorlig krise. Denne blev imidlertid afværget gennem et initiativ fra de nordiske kriminalistforeningers formænd, hvorved tidsskriftet blev medlemsblad for disse foreninger og derved mangedoblede oplaget. I årgangen for 1949 side 1 ff. gøres rede for bag-

grunden og formålet for den etablerede nyordning, som også markeredes af navneskiftet til Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab. Det kan oplyses, at vedtagelsen af denne navneforandring ligefrem gjordes til en betingelse for Karl Schlyters — og dermed den svenske kriminalistforenings — tiltrædelse af den nye ordning.

Ved bladets nye titel ville man — som det hedder i introduktionen til årgang 1949 — give udtryk for, at dets emnekreds ikke alene er strafferet i traditionel forstand, men hele det brede kriminalistiske interesseområde, der sammenfattes under betegnelsen kriminalvidenskab, herunder navnlig debatten om behandlingsformerne og den kriminologiske forskning.

I introduktionen udtalte nærværende artikels forfatter, der var blevet valgt til tidsskriftets hovedredaktør, sin glæde over, at man fortsat ville betro den danske redaktion bladets ledelse. Det understregedes, at tidsskriftet i sin egenskab af medlemsblad for et stærkt øget antal norske og svenske abonnenter ville gøre alt for at bringe en ligelig repræsentation af artikler og meddelelser fra hvert af de nordiske lande. I højere grad end før ville man lægge vægt på at bringe en løbende orientering over den nyeste kriminalistiske litteratur og udvikling, også uden for de nordiske lande.

Ser man nu på tidsskriftets indhold og betydning i årene efter fornyelsen i 1949, falder det straks i øjnene, at der er sket en betydelig øgning af dets stofmængde. Det normale omfang af hver årgang udgør op imod 400 sider. Særlige grunde har i nogle tilfælde bevirket, at to af hver årgangs fire hæfter er blevet slået sammen til et dobbelthæfte, uden at der derved er sket nogen formindskelse af stoffet.

Mange værdifulde artikler har i de forløbne år været publiceret i NTfK, overvejende forfattet af nordiske kriminalister, men undertiden også af fremstående kriminalister uden for Norden, f. eks. Hans Kelsen, Marc Ancel, Paul Cornil og Louis B. Schwartz.

Emnekredsen spænder over hele det kriminalistiske område med en større og større forskydning henimod den kriminologiske forsknings metodik og resultater. Det tør vel siges, at tidsskriftets indsats på dette område har virket inspirerende på — og selv er blevet inspireret af — en række unge talenter, som er blevet mødt med forståelse og forhåbninger fra redaktionens side. Ikke mindst systematiske oversigter over igangværende eller planlagte kriminologiske undersøgelser har givet værdifuld internordisk kontakt.

Af stor og værdsat betydning har også været indførelsen af faste rubrikker i form af kronikker fra hvert af de nordiske lande om de seneste begivenheder inden for det kriminalistiske interessefelt, samt en række meddelelser om domme afsagt i straffe-

sager. Nævnes må også et stigende antal anmeldelser af nordisk og udenlandsk litteratur.

NTfK har ikke været ene om at tjene det nordiske samarbejde på det kriminalistiske område. Siden 1936 har den på svensk initiativ (Schlyter) grundede Nordisk Kriminalistisk Årsbok publiceret forhandlingerne på de årligt afholdte møder i de respektive landes kriminalistforeninger. — Hvad angår de store nordiske kriminalistmøder, der afholdes hvert femte år, har et lykkeligt samarbejde mellem Årsbok og tidsskrift fundet sted, idet man er enedes om en ordning, hvorefter NTfK inden mødet udkommer som særhæfte indeholdende alle litterære forberedelser, d. v. s. hele forhandlingsgrundlaget, for plenar- og sektionmøderne, medens selve den mundtlige forhandling på møderne stenograferes og offentliggøres i den nordiske kriminalistiske årbog. — Også de i 1948 indledte nordiske kriminalretskonferencer omfattende en mindre kreds af sagkyndige havde nær forbindelse med NTfK, der offentliggjorde referater af forhandlinger og konklusioner.

Nu på tærsklen til en ny, forhåbentlig bestandig virksomhed fra tidsskriftets side, der trods sine 50 års bedagedhed langt fra er stivnet, vil jeg gerne på redaktionens vegne bringe en hjertelig tak til alle læsere og bidragsydere for den interesse de har vist tidsskriftet. Samtidig takker jeg varmt den øvrige redaktion, hvis fremragende medlemmer bidrager til at styrke og fæstne tidsskriftets position.

Skulle jeg udtrykke et enkelt ønske ved denne lejlighed, måtte det være et ønske om, at mange nye friske kræfter i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige må tegne deres spor i dette tidsskrifts kommende årgange.

Stephan Hurwitz.